

Скаларни, векторски и смешани производ

деф. Нека су $\vec{a}, \vec{b}$ неки вектори и φ угао између њих.

Скаларни производ $\vec{a}$ и $\vec{b}$ је

$$\vec{a} \cdot \vec{b} \stackrel{\text{деф}}{=} |\vec{a}| \cdot |\vec{b}| \cdot \cos \varphi$$

(резултат је број, тј. скалар).

Пример $\vec{i} = (1, 0, 0)$, $\vec{j} = (0, 1, 0)$, $\vec{k} = (0, 0, 1)$, $|\vec{i}| = |\vec{j}| = |\vec{k}| = 1$

Убо сваки вектор је на x, y и z -осу па су њихови износи
били 90° .

$$\vec{i} \cdot \vec{j} = |\vec{i}| \cdot |\vec{j}| \cdot \cos 90^\circ = 1 \cdot 1 \cdot 0 = 0$$

$$\vec{j} \cdot \vec{k} = 1 \cdot 1 \cdot 0 = 0$$

$$\vec{k} \cdot \vec{i} = 1 \cdot 1 \cdot 0 = 0$$

$$\vec{i} \cdot \vec{i} = |\vec{i}| \cdot |\vec{i}| \cdot \cos 0^\circ = 1 \cdot 1 \cdot 1 = 1$$

$$\vec{j} \cdot \vec{j} = 1 \cdot 1 \cdot 1 = 1$$

$$\vec{k} \cdot \vec{k} = 1 \cdot 1 \cdot 1 = 1$$

Свој Нека су $\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}$ произвољни вектори. Тада

$$(1) \vec{a} \cdot \vec{b} = \vec{b} \cdot \vec{a} \quad (\text{комутативност})$$

$$(2) (\lambda \vec{a}) \cdot \vec{b} = \vec{a} \cdot (\lambda \vec{b}) = \lambda (\vec{a} \cdot \vec{b})$$

$$(3) (\vec{a} + \vec{b}) \cdot \vec{c} = \vec{a} \cdot \vec{c} + \vec{b} \cdot \vec{c} \quad (\text{дистрибутивност})$$

Свој Ако је $\vec{a} = (x, y, z)$ и $\vec{b} = (s, t, u)$, онда

$$\vec{a} \cdot \vec{b} = xs + yt + zu$$

доказ: Заузмемо $\vec{a}$ и $\vec{b}$ помоћу $\vec{i}, \vec{j}$ и $\vec{k}$:

$$\vec{a} = x\vec{i} + y\vec{j} + z\vec{k}$$

$$\vec{b} = s\vec{i} + t\vec{j} + u\vec{k}$$

$$\begin{aligned}
\vec{a} \cdot \vec{b} &= (x\vec{i} + y\vec{j} + z\vec{k}) \cdot (s\vec{i} + t\vec{j} + u\vec{k}) = \\
&= xs(\underbrace{\vec{i} \cdot \vec{i}}_1) + xt(\underbrace{\vec{i} \cdot \vec{j}}_0) + xu(\underbrace{\vec{i} \cdot \vec{k}}_0) + \\
&+ ys(\underbrace{\vec{j} \cdot \vec{i}}_0) + yt(\underbrace{\vec{j} \cdot \vec{j}}_1) + yu(\underbrace{\vec{j} \cdot \vec{k}}_0) \\
&+ zs(\underbrace{\vec{k} \cdot \vec{i}}_0) + zt(\underbrace{\vec{k} \cdot \vec{j}}_0) + zu(\underbrace{\vec{k} \cdot \vec{k}}_1) \\
&= xs + yt + zu. \quad \square
\end{aligned}$$

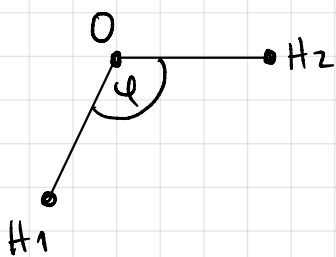
Ситав Косинус угла φ између вектора $\vec{a}$ и $\vec{b}$ је

$$\cos \varphi = \frac{\vec{a} \cdot \vec{b}}{|\vec{a}| \cdot |\vec{b}|}$$

доказ: директно из дефиниције $\vec{a} \cdot \vec{b}$. $\square$

Пример Измерене су координате атома H и O у H_2O :
 $O = (0, 0, 0)$, $H_1 = (0.958, 0, 0)$, $H_2 = (-0.239, 0.927, 0)$.

Средњи угло између атома H.

Означимо $\vec{a} = \vec{OH}_1$, $\vec{b} = \vec{OH}_2$

$$\begin{aligned}
\vec{a} \cdot \vec{b} &= (0.958, 0, 0) \cdot (-0.239, 0.927, 0) = \\
&= 0.958 \cdot (-0.239) + 0 \cdot 0.927 + 0 \cdot 0 = -0.229
\end{aligned}$$

$$|\vec{a}| = \sqrt{0.958^2 + 0^2 + 0^2} = 0.958$$

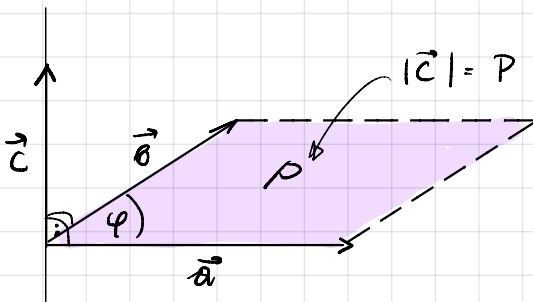
$$|\vec{b}| = \sqrt{(-0.239)^2 + 0.927^2 + 0^2} = 0.957$$

$$\cos \varphi = \frac{\vec{a} \cdot \vec{b}}{|\vec{a}| \cdot |\vec{b}|} = \frac{-0.229}{0.958 \cdot 0.957} = -0.2498$$

$$\varphi = \arccos(-0.2498) = 104.5^\circ$$

деф. Векторски производ вектора $\vec{a}$ и $\vec{b}$, у случају $\vec{a} \times \vec{b}$ је вектор $\vec{c}$ одређен са:

1. интензитет од $\vec{c}$ једнак је површини паралелограма који $\vec{a}$ и $\vec{b}$ одређују
2. правац је нормалан на равни коју $\vec{a}$ и $\vec{b}$ одређују (тј. $\vec{c}$ је нормалан и на $\vec{a}$ и на $\vec{b}$)
3. смер је одређен правилном десне руке

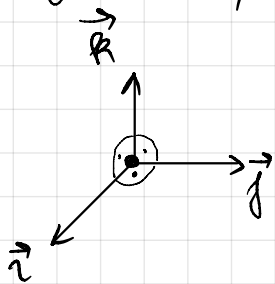
одређивање смера:

привлаче право од $\vec{a}$ ка $\vec{b}$, а палац показује смер од $\vec{c}$

Ако је φ угао између $\vec{a}$ и $\vec{b}$, онда

$$|\vec{a} \times \vec{b}| = |\vec{a}| \cdot |\vec{b}| \cdot \sin \varphi$$

Пример За $\vec{i}, \vec{j}, \vec{k}$ знамо да су интензитети 1 и међусобно ортогонални. Неколико векторски производа су

у табели:

$\times$	$\vec{i}$	$\vec{j}$	$\vec{k}$
$\vec{i}$	$\vec{0}$	$\vec{k}$	$-\vec{j}$
$\vec{j}$	$-\vec{k}$	$\vec{0}$	$\vec{i}$
$\vec{k}$	$\vec{j}$	$-\vec{i}$	$\vec{0}$

Свойство Если $\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}$ — произвольные векторы. Тогда

$$(1) \vec{a} \times \vec{b} = -(\vec{b} \times \vec{a})$$

$$(2) (\lambda \vec{a}) \times \vec{b} = \vec{a} \times (\lambda \vec{b}) = \lambda (\vec{a} \times \vec{b})$$

$$(3) (\vec{a} + \vec{b}) \times \vec{c} = \vec{a} \times \vec{c} + \vec{b} \times \vec{c}$$

Свойство Если же $\vec{a} = (a_1, a_2, a_3)$ и $\vec{b} = (b_1, b_2, b_3)$, Тогда

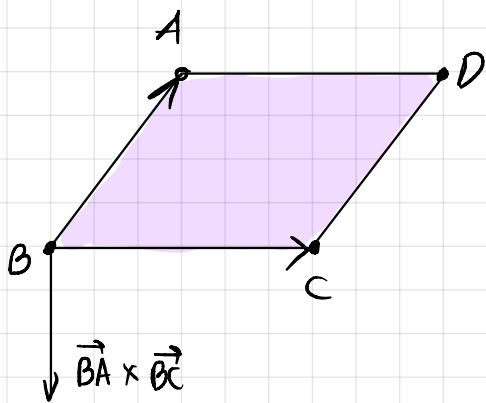
$$\vec{a} \times \vec{b} = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ a_1 & a_2 & a_3 \\ b_1 & b_2 & b_3 \end{vmatrix}$$

Пример $\vec{a} = (2, 3, 1)$, $\vec{b} = (7, 0, -1)$

$$\vec{a} \times \vec{b} = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ 2 & 3 & 1 \\ 7 & 0 & -1 \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} \\ 2 & 3 \\ 7 & 0 \end{vmatrix} = -3\vec{i} + 7\vec{j} - 21\vec{k} + 2\vec{j} =$$

$$= -3\vec{i} + 9\vec{j} - 21\vec{k} = -3(1, 0, 0) + 9(0, 1, 0) - 21(0, 0, 1) = (-3, 9, -21)$$

Пример Определить площадь параллелограмма ABCD с вершинами A(1, 2, 0), B(3, 0, -3), C(5, 2, 6)

$$P = |\vec{BA} \times \vec{BC}|$$

$$\vec{BA} = \vec{BO} + \vec{OA} = \vec{OA} - \vec{OB} = (1, 2, 0) - (3, 0, -3) = (-2, 2, 3)$$

$$\vec{BC} = \vec{BO} + \vec{OC} = \vec{OC} - \vec{OB} = (5, 2, 6) - (3, 0, -3) = (2, 2, 9)$$

$$\vec{BA} \times \vec{BC} = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ -2 & 2 & 3 \\ 2 & 2 & 9 \end{vmatrix} \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} \\ -2 & 2 \\ 2 & 2 \end{vmatrix} = 18\vec{i} + 6\vec{j} - 4\vec{k} - 4\vec{k} - 6\vec{i} + 18\vec{j} =$$

$$= 12\vec{i} + 24\vec{j} - 8\vec{k} = (12, 24, -8)$$

$$P = |\vec{BA} \times \vec{BC}| = \sqrt{12^2 + 24^2 + (-8)^2} = 28$$

геп. меновити триъголник векторите $\vec{a}$, $\vec{b}$ и $\vec{c}$ је

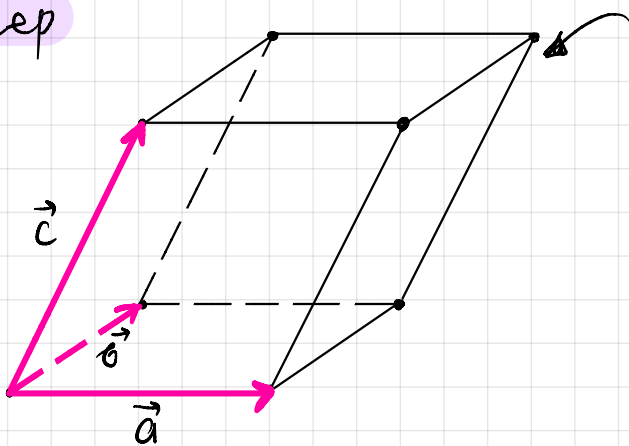
$$[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}] \stackrel{\text{def}}{=} (\vec{a} \times \vec{b}) \cdot \vec{c}$$

Слика Ако је $\vec{a} = (a_1, a_2, a_3)$, $\vec{b} = (b_1, b_2, b_3)$, $\vec{c} = (c_1, c_2, c_3)$,

онда

$$[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}] = \begin{vmatrix} a_1 & a_2 & a_3 \\ b_1 & b_2 & b_3 \\ c_1 & c_2 & c_3 \end{vmatrix}$$

Пример

Паралелепипед одређен векторима $\vec{a}$, $\vec{b}$ и $\vec{c}$. Његова запремина је једнака

$$V = [\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}]$$

Задача

1. За векторы $\vec{a} = (1, 2, 3)$, $\vec{b} = (0, -3, 0)$, $\vec{c} = (1, -1, -1)$
определить: $3\vec{a}$, $\vec{a} + \vec{b}$, $2\vec{b} - \vec{c}$, $|\vec{a} - \vec{b}|$, $|-4\vec{c}|$

решение

$$3\vec{a} = 3 \cdot (1, 2, 3) = (3, 6, 9)$$

$$\vec{a} + \vec{b} = (1, 2, 3) + (0, -3, 0) = (1, -1, 3)$$

$$2\vec{b} - \vec{c} = 2(0, -3, 0) - (1, -1, -1) = (-1, -5, 1)$$

$$\vec{a} - \vec{b} = (1, 2, 3) - (0, -3, 0) = (1, 5, 3)$$

$$|\vec{a} - \vec{b}| = \sqrt{1^2 + 5^2 + 3^2} = \sqrt{35}$$

$$-4\vec{c} = (-4)(1, -1, -1) = (-4, 4, 4)$$

$$|-4\vec{c}| = \sqrt{(-4)^2 + 4^2 + 4^2} = 4\sqrt{3} \quad \blacksquare$$

2. За векторы $\vec{a} = (1, 2, 3)$, $\vec{b} = (0, -3, 0)$, $\vec{c} = (1, -1, -1)$
определить: $\vec{a} \cdot \vec{b}$, $\vec{b} \cdot \vec{c}$, $\vec{a} \cdot (\vec{b} + \vec{c})$, $(\vec{a} \cdot \vec{c}) \vec{b}$

решение

$$\vec{a} \cdot \vec{b} = (1, 2, 3) \cdot (0, -3, 0) = 1 \cdot 0 + 2 \cdot (-3) + 3 \cdot 0 = -6$$

$$\vec{b} \cdot \vec{c} = (0, -3, 0) \cdot (1, -1, -1) = 0 \cdot 1 + (-3) \cdot (-1) + 0 \cdot (-1) = 3$$

$$\vec{a} \cdot (\vec{b} + \vec{c}) = (1, 2, 3) \cdot (1, -4, -1) = 1 \cdot 1 + 2 \cdot (-4) + 3 \cdot (-1) = -10$$

$$(\vec{a} \cdot \vec{c}) \vec{b} = ((1, 2, 3) \cdot (1, -1, -1)) \vec{b} = (1 \cdot 1 + 2 \cdot (-1) + 3 \cdot (-1)) \vec{b} =$$

$$= -4 \vec{b} = -4(0, -3, 0) = (0, 12, 0) \quad \blacksquare$$

3. За векторы $\vec{a} = (1, 2, 3)$, $\vec{b} = (0, -3, 0)$, $\vec{c} = (1, -1, -1)$

определить: $\alpha = \angle(\vec{a}, \vec{b})$, $\beta = \angle(\vec{b}, \vec{c})$, $\gamma = \angle(\vec{a}, \vec{c})$

↑
угол между ...

решение Определимо прво све скаларне производе и интензитете:

$$\vec{a} \cdot \vec{b} = (1, 2, 3) \cdot (0, -3, 0) = 1 \cdot 0 + 2 \cdot (-3) + 3 \cdot 0 = -6$$

$$\vec{b} \cdot \vec{c} = (0, -3, 0) \cdot (1, -1, -1) = 0 \cdot 1 + (-3) \cdot (-1) + 0 \cdot (-1) = 3$$

$$\vec{a} \cdot \vec{c} = (1, 2, 3) \cdot (1, -1, -1) = 1 \cdot 1 + 2 \cdot (-1) + 3 \cdot (-1) = -4$$

$$|\vec{a}| = \sqrt{1^2 + 2^2 + 3^2} = \sqrt{14}$$

$$|\vec{b}| = \sqrt{0^2 + (-3)^2 + 0^2} = 3$$

$$|\vec{c}| = \sqrt{1^2 + (-1)^2 + (-1)^2} = \sqrt{3}$$

$$\cos \alpha = \frac{\vec{a} \cdot \vec{b}}{|\vec{a}| \cdot |\vec{b}|} = \frac{-6}{\sqrt{14} \cdot 3} \approx -0,535$$

$$\alpha \approx \arccos(-0,535) = 122,3^\circ$$

$$\cos \beta = \frac{\vec{b} \cdot \vec{c}}{|\vec{b}| \cdot |\vec{c}|} = \frac{3}{3 \cdot \sqrt{3}} \approx 0,577$$

$$\beta \approx \arccos(0,577) = 54,67^\circ$$

$$\cos \gamma = \frac{\vec{a} \cdot \vec{c}}{|\vec{a}| \cdot |\vec{c}|} = \frac{-4}{\sqrt{14} \cdot \sqrt{3}} \approx -0,617$$

$$\gamma \approx \arccos(-0,617) = 128,1^\circ \quad \square$$

④. Определим пројекцију вектора $\vec{a} = (12, 6, 8)$ на $\vec{b} = (3, 4, 0)$, као и пројекцију $\vec{b}$ на $\vec{a}$.

решение

proj _{$\vec{b}$} $\vec{a}$ је вектор који има исти правцао као $\vec{b}$, а интензитет му је $|\vec{a}| \cdot \cos \alpha$, где је $\alpha = \angle(\vec{a}, \vec{b})$.

Смер му је миди као $\vec{b}$ ако је $\alpha < 90^\circ$, а супротан од $\vec{b}$ ако је $\alpha > 90^\circ$. Прво рачунамо α .

$$\cos \alpha = \frac{\vec{a} \cdot \vec{b}}{|\vec{a}| \cdot |\vec{b}|} = \frac{(12, 6, 8) \cdot (3, 4, 0)}{\sqrt{12^2 + 6^2 + 8^2} \cdot \sqrt{3^2 + 4^2 + 0^2}} =$$
$$= \frac{12 \cdot 3 + 6 \cdot 4 + 8 \cdot 0}{\sqrt{244} \cdot \sqrt{25}} = \frac{60}{10 \sqrt{61}} = \frac{6}{\sqrt{61}} \approx 0,768$$

$\alpha = \arccos(0,768) \approx 39,83^\circ < 90^\circ$, па $\vec{b}$ и $\text{proj}_{\vec{b}} \vec{a}$ имају миди смер.

За правцу нам је потребан вектор $\frac{\vec{b}}{|\vec{b}|}$, ју. јединични вектор миди правца и смера као $\vec{b}$.

$$|\vec{b}| = \sqrt{3^2 + 4^2 + 0^2} = \sqrt{25} = 5 \Rightarrow \frac{\vec{b}}{|\vec{b}|} = \left(\frac{3}{5}, \frac{4}{5}, 0\right)$$

Интензитет рачунамо помоћу формуле:

$$|\text{proj}_{\vec{b}} \vec{a}| = |\vec{a}| \cdot \cos \alpha = \sqrt{12^2 + 6^2 + 8^2} \cdot \frac{6}{\sqrt{61}} = \frac{6\sqrt{244}}{\sqrt{61}} = 6\sqrt{4} = 12$$

Конарно,

$$\text{proj}_{\vec{b}} \vec{a} = |\text{proj}_{\vec{b}} \vec{a}| \cdot \frac{\vec{b}}{|\vec{b}|} = 12 \cdot \left(\frac{3}{5}, \frac{4}{5}, 0\right) = \left(\frac{36}{5}, \frac{48}{5}, 0\right)$$

Слично рачунамо $\text{proj}_{\vec{a}} \vec{b}$.

$\angle(\vec{b}, \vec{a}) = \angle(\vec{a}, \vec{b}) = \alpha$, па је

$$\text{proj}_{\vec{a}} \vec{b} = |\text{proj}_{\vec{a}} \vec{b}| \cdot \frac{\vec{a}}{|\vec{a}|} = |\vec{b}| \cdot \cos \alpha \cdot \frac{\vec{a}}{|\vec{a}|} =$$
$$= 5 \cdot \frac{6}{\sqrt{61}} \cdot \frac{(12, 6, 8)}{\sqrt{244}} = \frac{30}{122} \cdot (12, 6, 8) = \left(\frac{180}{61}, \frac{90}{61}, \frac{120}{61}\right)$$

5. За $\vec{a} = (1, 1, 1)$, $\vec{b} = (1, 0, -1)$, $\vec{c} = (-1, 0, -3)$ определите

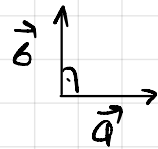
(а) $\text{proj}_{\vec{a}} \vec{b}$

(б) $\text{proj}_{\vec{a}} \vec{c}$

решение (а) $\alpha = \angle(\vec{a}, \vec{b})$

$$\cos \alpha = \frac{\vec{a} \cdot \vec{b}}{|\vec{a}| \cdot |\vec{b}|} = \frac{(1, 1, 1) \cdot (1, 0, -1)}{\sqrt{3} \cdot \sqrt{2}} = 0$$

$$\alpha = \arccos 0 = 90^\circ \Rightarrow \text{proj}_{\vec{a}} \vec{b} = \vec{0}$$

(б) $\beta = \angle(\vec{a}, \vec{c})$

$$\cos \beta = \frac{\vec{a} \cdot \vec{c}}{|\vec{a}| \cdot |\vec{c}|} = \frac{(1, 1, 1) \cdot (-1, 0, -3)}{\sqrt{3} \cdot \sqrt{10}} = -\frac{4}{3}$$

$$\beta \approx 136,9^\circ > 90^\circ, \text{ так же}$$

$$\text{proj}_{\vec{a}} \vec{c} = |\text{proj}_{\vec{a}} \vec{c}| \cdot \frac{\vec{a}}{|\vec{a}|} = |\vec{c}| \cdot \cos \beta \cdot \frac{\vec{a}}{|\vec{a}|} =$$

$$= \sqrt{10} \cdot \frac{-4}{\sqrt{3} \cdot \sqrt{10}} \cdot \frac{(1, 1, 1)}{\sqrt{3}} = \left(-\frac{4}{3}, -\frac{4}{3}, -\frac{4}{3}\right) \quad \blacksquare$$

6. За векторы $\vec{a} = (1, 2, 3)$, $\vec{b} = (0, -3, 0)$, $\vec{c} = (1, -1, -1)$

определите: $\vec{a} \times \vec{b}$, $\vec{b} \times \vec{c}$, $(\vec{a} \times \vec{b}) \times (\vec{b} \times \vec{c})$.

решение

$$\vec{a} \times \vec{b} = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ 1 & 2 & 3 \\ 0 & -3 & 0 \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} \\ 1 & 2 \\ 0 & -3 \end{vmatrix} = -3\vec{k} + 9\vec{i} = (9, 0, -3)$$

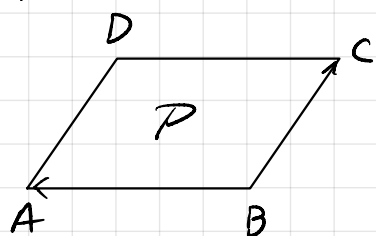
$$\vec{b} \times \vec{c} = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ 0 & -3 & 0 \\ 1 & -1 & -1 \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} \\ 0 & -3 \\ 1 & -1 \end{vmatrix} = 3\vec{i} + 3\vec{k} = (3, 0, 3)$$

$$(\vec{a} \times \vec{b}) \times (\vec{b} \times \vec{c}) = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ 9 & 0 & -3 \\ 3 & 0 & 3 \end{vmatrix} \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} \\ 9 & 0 \\ 3 & 0 \end{vmatrix} = -9\vec{j} - 27\vec{i} = (-27, -9, 0) \quad \square$$

7. Определить площадь параллелограмма ABCD со вершинами A(1,1,1), B(3,5,8), C(-2,2,4).
Определить и координаты вершины D.

решение

$$P = |\vec{BA} \times \vec{BC}|$$

$$\vec{BA} = \vec{BO} + \vec{OA} = \vec{OA} - \vec{OB} = (1,1,1) - (3,5,8) = (-2, -4, -7)$$

$$\vec{BC} = \vec{BO} + \vec{OC} = \vec{OC} - \vec{OB} = (-2, 2, 4) - (3, 5, 8) = (-5, -3, -4)$$

$$\vec{BA} \times \vec{BC} = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ -2 & -4 & -7 \\ -5 & -3 & -4 \end{vmatrix} \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} \\ -2 & -4 \\ -5 & -3 \end{vmatrix} = 16\vec{i} + 35\vec{j} + 6\vec{k} - 20\vec{k} - 21\vec{i} - 8\vec{j} =$$

$$= -5\vec{i} + 27\vec{j} - 14\vec{k} = (-5, 27, -14)$$

$$P = |\vec{BA} \times \vec{BC}| = \sqrt{(-5)^2 + 27^2 + (-14)^2} = 5\sqrt{38} \approx 30,8$$

Координаты вершины D по координатам от $\vec{OD}$.

$$\vec{OD} = \vec{OA} + \vec{AD} = \vec{OA} + \vec{BC} = (1,1,1) + (-5,-3,-4) = (-4, -2, -3) \quad \square$$

8. За векторы $\vec{a} = (1,1,1)$, $\vec{b} = (0,3,3)$, $\vec{c} = (2,0,5)$ установить $[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}]$.

решение

$$[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}] = \begin{vmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 0 & 3 & 3 \\ 2 & 0 & 5 \end{vmatrix} \begin{vmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 3 \\ 2 & 0 \end{vmatrix} = 15 + 6 - 6 = 15 \quad \square$$

9. За векторне $\vec{a} = (1, 2, 3)$, $\vec{b} = (0, -3, 0)$, $\vec{c} = (1, -1, -1)$

одредити: $[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}] + [\vec{b}, \vec{c}, \vec{a}] + [\vec{c}, \vec{a}, \vec{b}]$.

решение

$$[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}] = \begin{vmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 0 & -3 & 0 \\ 1 & -1 & -1 \end{vmatrix} = 1 \cdot (-3) \cdot (-1) = 3 + 9 = 12$$

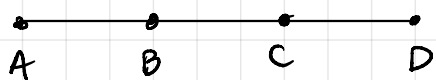
$$[\vec{b}, \vec{c}, \vec{a}] = \begin{vmatrix} 0 & -3 & 0 \\ 1 & -1 & -1 \\ 1 & 2 & 3 \end{vmatrix} = 0 \cdot (-3) \cdot 3 - (-3) \cdot (-3) \cdot 1 = 3 + 9 = 12$$

$$[\vec{c}, \vec{a}, \vec{b}] = \begin{vmatrix} 1 & -1 & -1 \\ 1 & 2 & 3 \\ 0 & -3 & 0 \end{vmatrix} = 1 \cdot (-3) \cdot (-1) = 3 + 9 = 12$$

Коначно, $[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}] + [\vec{b}, \vec{c}, \vec{a}] + [\vec{c}, \vec{a}, \vec{b}] = 12 + 12 + 12 = 36$ ▣

10. Дуж AD поделена је на 3 једнаке дела тачкама B и C. Ако је $A(1, 0, 1)$, $D(3, 3, 7)$, одредити координате тачака B и C.

решение

Координате од B и C су управо $\vec{OB}$ и $\vec{OC}$.

$$\begin{aligned} \vec{OB} &= \vec{OA} + \vec{AB} = \vec{OA} + \frac{1}{3} \vec{AD} = \vec{OA} + \frac{1}{3} (\vec{AO} + \vec{OD}) = \\ &= \vec{OA} + \frac{1}{3} (\vec{OD} - \vec{OA}) = \frac{2}{3} \vec{OA} + \frac{1}{3} \vec{OD} = \frac{2}{3} (1, 0, 1) + \frac{1}{3} (3, 3, 7) = \\ &= \left(\frac{2}{3} + 1, 0 + 1, \frac{2}{3} + \frac{7}{3} \right) = \left(\frac{5}{3}, 1, 3 \right) \end{aligned}$$

Сумма,

$$\begin{aligned}\vec{OC} &= \vec{OA} + \vec{AC} = \vec{OA} + \frac{2}{3} \vec{AD} = \vec{OA} + \frac{2}{3} (\vec{AO} + \vec{OD}) = \\ &= \vec{OA} + \frac{2}{3} (\vec{OD} - \vec{OA}) = \frac{1}{3} \vec{OA} + \frac{2}{3} \vec{OD} = \frac{1}{3} (1, 0, 1) + \frac{2}{3} (3, 3, 7) = \\ &= \left(\frac{1}{3} + 2, 0 + 2, \frac{1}{3} + \frac{14}{3} \right) = \left(\frac{7}{3}, 2, 5 \right) \quad \square\end{aligned}$$

Край задания